

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

CLASIS IN LASTNINA SLOVENSKIH NARODNIH

PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna in šolska družba (izv. slovenski) in Kanadi \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; na Češko in Černo \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta, na Avstrijo \$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada, \$6.00 per year, Chicago and Canada \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Člani imajo po dogovoru:—Rokopisni listi in manjši štampiljani ne vračajo. Rokopisni listi in manjši štampiljani ne vračajo. Rokopisni listi in manjši štampiljani ne vračajo.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned by mail only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima biti s Prosveto

PROSVETA

2857-59 St. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oglejajo na primer (July 31, 1919), poleg valnega črte na naslovni strani, da vam je s tem datumom postala naša. Prosveta je pravilna, da se vam list ne pošlje.

139

Glasovi iz nasebina

Za Grdino in rev. J. J. Omana

Cleveland, Ohio. — Mali Napoleon pogrebni Antonius Grdina se je zopet oglašil v katoliškem listu Ameriški Domovini zadnji teden (menda 29. marca) po naslovu, da se France Barbičev pere. Naš Bonaparte pa sveto vero trdi, da ni res, da bi duhovniki računali pri pogrebi, ampak se darujejo! Videti, čitatelj, tako me je zavrnil mali Napoleon, ki je hotel mene poslati na otok Sv. Helene, mesto, da bi sam šel tja. On je, kot pravijo zdravniki, "hopeless case". Vsako zdravljenje in pregovarjanje z njim je brezuspešno! Zato rečem: O gospod, odpusti mu, saj ne ve, kaj brbra.

Na 11. januarja je zapisal, da katoliški ljudje navadno darujejo po deset in petnajst dolarjev. Izgleda, da on sam sebe smatra za knjigovodjo vseh cleveandskih farovčev! V zadnjem dopisu pa pravi, da še duhovniki darujejo! Zato ponovno rečem: nekaj je narobe s tem Napoleonom! In vsa krivda potem vrže na pravoslavne farane in njih pope. Tam pa računajo od 25 do \$30. Vidite, on hoče pokazati, da sem glede katoliškov lažal, sem pa po pravici povedal le za pravoslavne. Menda zato, ker pri pravoslavni ni koverte.

Antonius Grdina, sedaj mi pa še povej, zakaj so tiste koverte? Ali zato, da bi pošiljali proteste proti Barbiču? Ali zato, da se za umrli posiljajo "resolucije" ali priporočila, kam naj gre njegova duša? Veš, za kaj so? Ker koverte več prinesejo, kot pa račun! Ampak jaz ti bom še enkrat ponovil tole: Kdor hoče ali je zahteval duhovnika, naj ga tudi plača. Kadar ga bom jaz zahteval, ga bom tudi plačal, in ako ga bo kdo drugi zahteval za me, naj ga pa tudi plača. Razumeš? Duhovništvo je poklic, in kdor rabi tak poklic, je njegova dolžnost, da plača zanj. Je li to napad na vero, cerkev, ali Boga? Če ti ali pa kdo drugi trdi to, potem lažeš ti in oni drugi. Razumeš to?

To žihar prestaviš v angleški jezik, pa še enkrat nisi k Railway Co., ako ti drago. Zdi se mi pa, da nisi preveč podkovan v angleškem jeziku, ker še nisi drugega opravil kot z mrlič, oni pa ne govore nobenega jezika in tako ne znaš drugo kot ono, kar si se naučil v tistih Preserjih. In radi tega si prejel tisto tincele-tomcel medaljo od neke vlade, ker tista vlada ve, da si "very funny little creature", ki veliko flogota, kakor petelinček na kupu gnoja. Ti se strašno hudo poteguješ za sveto katoliško vero. Kar na enkrat pa flogotaš v grko-pravoslavni in poljubis njih popa.

Omenil je tudi to — in sam sebe udaril po zobeh, ker ne ve kaj piše: "Barbič je zanesel gospoda kanonika J. J. Omana v časopis, kot da je kakšen pastir!" Le "pospeglaj" se, Tone Grdina. Saj ne poznaš svoje katoliške vere, niti tega, kaj so duhovniki. Ali jih celo sami ne nazivajo tudi s pastirji? Seveda dušniki pastirji. Čemu ne greš v katoliško šolo, da se boš naučil tiste

svete vere, za katero se boriš? S kladivom zabijati cerkvene vrata še ni vera.

In da mi bodo katoliki stopili na prste? Veste, Grdina, vi mi že dolgo stopate na prste, ampak vse kar imate od tega, so karja očesa na vaših stopalih.

Tudi je zapisal, da danes še nismo v Spaniji. Pravilno! Nismo, zato nam pa novi papež ni dal blagoslova — tudi Grdina ga ni bil deležen. Prejel ga je pa generalissimo Franco. Tudi pravi, da jutri še ne bomo v Rusiji. Zahvali Boga, da ne. — Njega bi ne bilo treba postaviti pred "čeko". On bi sam poginil od lakote, ker tam imajo izvrstne first class pogrebneke. Zato mu svetujem, naj ostane kar doma na St. Clair Ave. In Boga moli, da bi imeli njegovi nameščenci good business, ker on sam se ne razume dosti na tak posel.

Pred sabo imam "Ave Mici", ali kakor že pravijo, Ave Marijo. (Ker sem pa bolj narodni Slovenec, rajši rabim pristno slovensko ime "Mici") Kupil sem jo pri Jožetu Grdini za kvoder. No, pa še reci Tone, da ne spoštujem katoliško literaturo in da ne plačam zanjo.

Yes sir, podpiram tiste ljudi, ki me hočejo pripraviti ob službo! Zakaj pa si tako neumen? Je rekla ona Mici na St. Clairju. Zato, da sem čital, kako pojasnjuje gospod župnik na vprašanje, ki še glasi: "Pri nas smo imeli že več cerkvenih pogrebov takih oseb, ki niso cerkve v življenju podpirali in ne dosti v njem hodili. Potem moramo pa slišati naprej in naprej očitke, da naši duhovniki za denar vse naredijo. Prav te dni se je zgodilo, da so se sorodniki rajnega, za katerega se je vršil pogreb iz naše cerkve, prav priskutno smejali in se norčevali iz nas in našega župnika." (Grdina, te besede so ravno tako zapisane v Ave Mariji, v izdaji za mesec april).

Nekaj odgovorov urednika, ki je sam župnik (rev. Bernard Ambrožič) in je imel že opravka s tako neljubimi zadevami. Župnik: Pogosto sem bil že nejevoljen na ljudi, ki pridejo prosit za cerkveni pogreb za Sloveka, ki ni dosti v cerkev hodil. (Pri nas v Clevelandu jim ni treba hoditi, poučena in jaz smo jim na razpolago). Odločil sem jim povedal, da sem zoper cerkven pogreb takega Sloveka. (Moja opomba: Father, da imam jaz več poklice, jaz bi bil tudi). Potem pa začno od vseh strani razlagati položaj, v katerem se je pokojnik nahajal, da pa je bil veren. Stevilni sorodniki bodo vsi iz sebe in se bodo odtujili cerkvi, ako bo pogreb odklonjen. (In seve rev. se je usmili in storil svojo dolžnost.) Župnik je skušal dobiti nekaj faranov na svojo stran, da bi podprli njegovo stališče, pa pravi gospod: vedno sem propadel. (In tako je moral pokopati brezbožneže, kakor je moral Grdina sežgati socialisti Franka Jerino, radi biznesa!)

Well, reverend, ako še pridejo s takimi nadlegami, "sook 'em good", ne samo \$30, kot sem jaz omenil, ampak tudi \$40, kar je vna poklic!

Župnik nadalje pravi: Poznal sem duhovnika, ki je že mrtev. On je nekaj nedelj po vrsti ožnanil, da ne bo nihče po katoliško pokopan, kdor ne bo opravil velikonočne spovedi. In kakšen je bil uspeh? Po vsej fari so govorili o njegovi dik-taturi!

Župnik: Prejel sem od farana tale nauk: Father, ne pre-strogo, razumem vaše stališče, ampak ako se boste strogo ravnali, se prično civilni pogrebi v naši nasebini!

To pa si vzemi na znanje, ti bojevniki Anton Grdina, ki si tudi knjigovodja vseh farovčev v Clevelandu, kaj pravi gospod župnik o nekem župniku: Poznal sem duhovnika, ki je za-take pogrebe, ki jih je moral spre-jeti, ker so ga farani prisilili, računal poleg svoje takse (žup-nik misli poleg svoje plače) SE PRECEJ VISOKO PRISTOJ-BINO ZA CERKEV!

You see, Grdina, ti ne veš vse! Tako je sam gospod žup-nik povedal, da še poleg onih plač, ki jih ti, kot knjigovodja vseh cerkva zabeležiš, lahko raču-na še posebej bakšiš, ker ta-ko razum vleva. Povedal sem ti, Tone Grdina, "to mind your own business." Ni potreba svo-jega nosu vtikati tam, kjer ga ni treba. Če meni ne verjameš, vprašaj svoje sinove.

In kaj boš nas ti vero učil? Ali so vsi tvoji sorodniki cerkveno poročeni? Ali je bil kdo tudi na sodišču poročen? Ali se ni neka deklina iz sorodstva od-rezala tako: Da, jaz sem legal-no poročena, le poglejte na sodi-šču, tam so papirji. Ako bi na-ju za duhovnik poročil, bi bil tudi on moral nesti dovoljenje nazaj na sodišče in šele potem bi bilo legano.

Ja, ja, Grdina, ti se boš mor-al še učiti, če boš hotel kdaj kaj znati. Veš, vpi ti kako ve-reh je človek in postaviti svet-nike v okna, da ljudje vidijo, to jako smešno izgleda za vernika. Ali ni res tako, Tone?

In tako meni še ne bo treba v Rusijo, ker Stric Sam me ima veliko rajši kot vse Grdinatve v Ameriki. Ko sem bil mlad, sem ga služil in bil pripravljen ga braniti, ker njegove države mi dajejo oboje, telesno in du-ševno hrano. Seve, moja dušev-na se razlikuje od tvoje. Vidíš, jaz sem najprvo državlján, po-tem Slovenec in za tem drugo. Ti si pa kakor se sam smatraš: najprvo katoličan in podložnik Rima, potem šele "citizen of U. S." Kar se pa tiče Slovencev, ti-ste ga pa ni dosti v tebi. Meša-nica vseh narodnosti. Veš, jaz sem služil župnika Sojarja v Chicagu. On sam se je tako iz-razil: Najprvo sem katoličan, potem državlján Združenih dr-žav in šele potem Slovenec. Na to te opominjam radi tega, da boš vedel, kaj sem zapisal, ko se boš zopet pritožil pri fathru Oma-nu. Jaz tudi opravičam za žive državljane potrebno delo, da jih prevažam. Ti si pa le za mrtve!

In kadar boš še proti meni proteste delal, bom povedal lju-dem, da sem veliko več dobrega storil v tej državi za žive ljudi, kot si in boš ti kdaj v Ameriki.

Vidiš, ta država je moja dr-žava in jo bom tudi branil proti napadom katoliške Italije, ka-toliške Španije in katoliško zmešane Nemčije. Veš, Tone, Thomas Jefferson je sestavljal ta-ko postavo, da ima oni, ki nima vere v posmrtno življenje, rav-no toliko pravice, kakor oni, ki jo ima. Ako meni tega ne ver-jameš, vprašaj enkrat našega

Slovenca, sodnika Franka Leu-sheta. Boš videl potem, da sem ti po pravici povedal. — Zagri-njalo pade, konec igre s pogreb-nikom!

Frank Barbič, 53.

Glas iz Kanade

New Waterford, N. S., Canada.

—Ze daj časa se pripravljam, da bi opisal novice iz naše nasebine, ker jih je zmirom dosti. Ali dandanes moramo biti jako previdni kaj pišemo, ker neurad-ni cenzorji so jako nervozni, kri-tizirajo vsako klobaso, pa če je mesena ali krvava. Torej se kranjskih klobas sedaj ne sme več omenjati, ker se marsikate-remu poredijo aline, ker jih ni-ma. Da bi začeli pisati o "salamah", sem pa jaz proti, ker v njih je samo oslovsko in mul-ako meso. Torej plašite rajši o kakih drugih "sasičih" ali "hot-dokaih".

Dostikrat sem že videl v an-gleških časopisih vprašanje: "Who is the man, or Star, of to-day?" Za Prosveto je ta "man" daj br. Frank Barbič, član gl. odbora SNPJ in predsednik društva št. 53 SNPJ v Clevelandu. S svojo resnico, katero je že več-let pisal v Prosveti, je zdaj dreg-nil v sveto sršenovo gnezdo, s posledico, da so se štirje svet-i urjeni usuli za njim z namenom, la ga od vseh strani opikajo in iničijo, ako ne na en način, pa na drugi. V najsvetejšem uli-matu (katerega sem shranil v svojem arhivu) je povedano in podpisano od najsvetejših "li-rov", da br. Barbič lahko izbi-eno ali drugo: če bo držal je-lik za zobmi, bo še vozil katolike po cesti k maši sem in tja, če pa ne, bo pa bojkot od strani 88 najsvetejših podružnic. Po na-šem bi se to reklo, da naj Bar-bič izbira življenje ali smrt.

S to najsvetejšo akcijo in grožnjo so se ti svetniki prav menitno blamirali. Javno so po-vedali, kar še tajno tako in ta-ko zmajraj izvršujejo. Napovedali so najsvetejšo vojsko in dikta-turo vsemu naprednemu delav-stvu. Sodim že vnaprej, da bo zelo precej časa, predno bo ta umparjia pozabljena. Srečni smo, da ne živimo v temni dobi, to je klerikalstvo še imelo svojo neomejeno moč nad revnimi de-lavci in kmeti. In če bi še danes imeli tisto moč, kako bi nas pe-ki na računju in kronali z razbe-jenimi kronami, kot so kronali furja Dozsa leta 1514 na Ma-đarskem.

Jaz in milijone drugih sovra-žimo Hitlerja in njegovo dikta-turo, kakor sovražim vrag sv. križ; ali v eni točki se z njim vendar strinjam, namreč v tem, ia je tudi sv. cerkvi stopil na prste. Še pred škofovo palico ga vi strah in dobro je tudi, da je začel izpraznjevati tudi tiste de-žele, bogate mošnje, z zlatom natlačene. In če bo res kmalu ljudi na tej strani oceana zavla-lali, boste tudi najsvetejši svet-niki dobili vaše plačilo — to, tar drugim želite.

Br. Barbiču pa svetujem, naj nima strahu; izpoveduje naj sveto resnico, kot poprej, 95% članstva SNPJ in veliko drugih je na tvoji strani. Če te kompa-nija na pritisk najsvetejšega ultimata res brne iz tvoje kare, ni te bomo že gmotno podpirali. Članstvo SNPJ je že marsikoga podpiralo, kakor zadnje špansko 'olajšatično armado in sedaj španske begunce itd., zakaj bi še tebe ne?

Tu je en primer kako je naš rajni fajmošter v New Waterford, ki je lansko leto šel v nebe-sa, z eno tukajšnjih familij po-stopal. Pred 25 leti se je semkaj priselila velika poljska družina, po imenu Walzak. Bili so kato-liško vzgojeni, kot dosti nas dru-gih, in so tudi večkrat kak dolar za cerkev darovali. Samo imeli so tisto veliko napako, da noter v cerkev niso dosti hodili in svet-ih zakramentov so se nekam ogibali. Leta 1921 je bil pa mož v majni ubit. Sorodniki so šli h "gaspudu" vprašat, kdaj da bo pogreb. Rajni gaspud (bog mu daj mir in pokoj!) je pa rekel, da se pokojnika ne more vzeti v cerkev in ne brati sv. maše in tudi ne more biti pokopan na žegnani zemlji, ker pokojnik ni dosti zahajal v cerkev in k sveti spovedi.

Sorodniki, posebno njegova žena, se radi tega niso veliko razburjali, ker je že tako dosti nesreče bilo, ko je bil mož tako neprickavano ubit. Sli je lu-teranskemu pastoru in ta je bil vesel in ga je k zadnjemu počit-ku z vsemi častmi položil.

(Iz Prosvete, 3. stran.)

Tedenski pogovor

ANTON GARDEN

POTREBA NOVEGA PREROJENJA—III

V zadnjih dveh člankih sem se dotaknil skrahiranja delavskega gibanja v pretežnem delu Evrope pod težo fašističnih udarcev poudaril potrebo novega radikalnega gibanja v Ameriki, če se hočemo izogniti fašizmu.

Če bi bilo delavstvo v centralni Evropi, pričenši v Nemčiji, na razvalinah stare Avstrije, Italije itd. — takoj po svetovni vojni, ki Evropo in velik del ostalega sveta objel revolucionarni val, izvedlo socialno revolucijo, bil v Evropi danes že lahko storjen velik korak v socializem. Tako pa smo danes vsaj ne dežno in najbrže tudi fakično daj od socializma kakor kdaj v zgodovini socialističnega banja. Se celo Rusija se zadnja leta odmi-velikim korakom od socializma, yes, od kratkega socializma, ki mora biti nasledje revolucionarnega socializma, skozi katero da je ala Rusija po boljševiški revoluciji. Sedaj korak Rusije je skoraj neizbežen, ker v ka-talističnem svetu ni mogoče zgraditi socializma v eni državi. Od tega marksistične pravila niso izvzete niti mogoče in boga Združene države.

Toda namesto izvedbe socialne revolucije v marksističnem smislu — so reformistični menti med socialdemokrati, ki so s skrahi-njem nemške armade prišli na krmilo v Ne-mčiji, bili najmočnejši politični faktor v zvezi Avstriji in več ali manj tudi po drugih de-lah razpadle dualne monarhije in drugod — oni nastopili proti boljševiški revoluciji, nositelji socialne revolucije, ter pričeli graditi dem-krahične buržujske republike.

Ključ Evrope je bila in bo Nemčija. Soci-ni demokratje pod vodstvom Scheidema-nera in zloglasnega Noskeja, morila re-volucionarnih nemških delavcev, so se zadov-ovali z ustanovitvijo demokratične buržujske Nemčije, češ da bi v primeri socialistične re-volucije vkorakale zmagovite zavezniške ma-de v Nemčijo in jo okupirale. To bi se najbrže zgodilo. Toda v tedanjem stanju se bile tiste armade slej ko prej okužile v volucijo. Ker bi nemška revolucija gotovo bila domov tudi v Franciji, Italiji in Avstri-ji in skoraj gotovo tudi veliko oporo v Angliji, bila nevarnost za revolucionarno Nemčijo resnici majhna. Saj je angleško delavst-vo prav tedaj z grožnjo generalne stavke pre-pričilo angleški vladi odprto intervencijo v Ru-sijo. V Italiji pa se je revolucionarni val na-čel leval skoraj do prihoda fašizma.

Tako je bil evropski kapitalizem takoj svetovni vojni obvarovan pred padcem, na-sto da bi ga bilo delavstvo položilo v njeg-zgodovinski grob. Evropa je bila rešena p-socialno revolucijo v veliki meri po zaslugi formističnih socialnih demokratov, katerim je bila "nacionalna osvoboditev" in demokra-tični parlamentarizem z liberalnimi ustavami, slo-nejčimi na kapitalizmu, glavni cilj in smot.

Koliko je danes nacionalne svobode in demokrahičnega parlamentarizma v Evropi, znano vsem. Ker se od teh parol ne da živ- posebno ne v dobi, ko je klasični kapitaliz- kot gospodarski red v procesu naglega raz- janja, se zdaj mase oklepajo — fašizma. Se- veda tudi pod fašizmom kmalu spoznajo, da prišle z dežja pod kap, iz žerjavice v ogenj, da to spoznanje pride prepozno. Nahajajo v kleščah totalitarne države, ki je še mo- bolj tiranska in brutalna kot država klasič- kapitalizma.

V zvezi s tem je moje mnenje, da bi se ta Rusija razvijala v drugačnem pravcu kakor če bi se bili tudi socialni demokratje v Evro- takoj ob nastopu revolucionarnega vala p- družili boljševikom in pomagali izvesti social- revolucijo, to je, strmoglaviti kapitalizem. tem primeru bi tretja internacionala ne me- ostati dolgo pri svojem monolitnem ali li- litarne principu vladanja, pač pa bi bila do- bila demokratičen ustroj, ker bi imeli evro- ski socialisti v njej važno oziroma odločujo- besedo.

Tako pa je v povojnih letih prišlo do ve- otrejšega trenja med obema skupinama, pr- pristajati druge internacionale in reformis- ter med pristajati tretje internacionale in p- tovyne revolucije. Sredi tega trenja pa je čelo vstajati novo "revolucionarno" giban- "narodnega socializma", v Italiji pod vodst- mednarodnega renegata Mussolinija, v Ne- čiji pa pod vodstvom nekega zakonitega gi- bane, ki je že zadavilo in razbilo delavsko gi- bane v pretežnem delu Evrope.

Danes sta obe internacionali, socialistična in komunistična, le še žalostni sfinji. Prva je potentna in okostenela, druga pa korumpir- na, gnila in moralno propala kakor ni bilo nobeno gibanje ali institucija. V svoji gnati- nepoštenosti in korupiranosti celo prika- katoliško cerkev.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 11. aprila 1919)

Domače vesti. Dopisniki poročajo Prosveto da se rojaki iz več nasebin selijo na farme radi naraščajoče brezposelnosti.

Delavske vesti. Zbornica države New Yorka je dala osemurnik delavkam.

Po svetovni vojni. Z Dunaja poročajo, da se češke čete spopade s četami ogrskimi boljševiki. — Komunistično gibanje je spet na vzhodu v Nemčiji.

Sorjetska Rusija. Ruske rdeče armade spet v ofenzivi na vseh frontah in Leninski vladni odklanja mirovne pogoje antante.

Privatni kapital in vojna

Več let po svetovni vojni je Ameriška legija, organizacija bivših vojakov v tej vojni, nastopala z geslom: "Proč z vojnimi dobički!"

Idea tega gesla je bila, da privatni kapital se ne sme več okoristiti z nobeno bodočo vojno — in če še kdaj pride do konskripcije vojakov (obvezna vojaška služba), da mora biti konskripciran tudi profit vseh vojnih industrij z izredno visokim davkom.

Teoretično se je ta idea glasila zelo patrio- tično in navdušeni legionarji so na vsakem svo- jem zboru peli pesem "Proč z vojnimi profiti!", in sprejemali zadevne resolucije, ki so bile po- tem poslane kongresu.

Zbornični odsek za vojaške zadeve se je res odzval pred dobrimi petimi leti in dal si je pri- praviti načrt za "obdavčevanje vojnih profi- tarjev v primeru bodoče vojne." Načrt določa dobesedno konfiskacijo visokih dohodkov, ker nalaga vladi, da razpiše naraščajoč davek na dohodek vseh podjetnikov, udeleženih v proiz- vajanju vojnih potrebščin — in z malo izjemo bodo vsi udeleženi! — do 99 odstotkov.

Načrt zdaj leži v odseku in kongresniki ga pogledajo od časa do časa in — resno majo- jo z glavo. Idea konfiskacije privatnih dohodkov jim ne gre v glavo! Konskripcija revnih delav- cev in farmerjev za vojaško službo v obrambo domovine je dobra stvar, pravijo, ampak konskripcija denarja bogatim v obrambo domo- vine je pa nekaj drugega... Končno je odsek prišel do zaključka, da s konskripcijo kapitala ne bo nič!

Tako argumentirajo modri kongresniki: konskripcija privatnega kapitala v podobi do- hodkov bi bila konfiskacija kapitala — in kon- fiskacija kapitala je komunizem. Vsaka vojna, v katero se še podajo Združene države, bo voj- na za ohrano individualistične demokracije — in če bomo demokracijo branili z komunizmom, bo to največje protislovje in demokracija v Združenih državah bo zapravljena, uničena, če- prav morda zmagamo na bojišču!... Nak — tega pa ne! Amerika izgubi svojo dušo, če iz- gubi svobodo do privatnega profita — zato naj sistem profita ostane v miru kakor v vojni!...

Načrt za "konskripcijo privatnega kapita- la za obrambo domovine v primeru vojne" naj- brže ostane lepo pokopan v odseku. Ali bodo le- gionarji kaj protestirali? Navadni člani morda bodo, ampak voditelji jim kmalu zamaše usta.

Zadeva je tragično-smešna. Nikdar nismo do- sti dali na načrte Ameriške legije, kajti znano je, da so voditelji legije navadni nazadnjaki, ki so od pete do glave zaveravani v kapitalistič- ni način življenja. Po tem načinu mora tudi vojna služiti privatnemu profitu — in ameriški kapitalisti, ki gledajo samo nazaj kakor špan- ski Burbonci, so prepričani, da bodoča vojna se mora vršiti na isti način kot se je prejela. To se pravi, da revne ljudi je treba konskri- birati in jih poslati na bojišče in v smrt, oni pa bodo uživali prosperiteto z grabljenjem mili- jonskih dobičkov! Vse mora ostati po starem...

Individualistična demokracija! To je igra z besedami. Individualistična "demokracija" je gospodarska in finančna avtokracija! Gospo- darska demokracija je v očeh gospodarskih av- tokratov "komunizem". Priznamo, da državna konfiskacija domala vseh privatnih dohodkov v vojnem času bi dosti ne koristila amerškemu ljudstvu, čeprav bi to bil demokratičen proces — namesto privatnih kapitalistov bi se potem na debelo okoriščali nazadnjaški in sebični po- litični birokratje — ampak vsaj eni pravici bi bilo zadosteno: privatni kapital bi bil postavl- jen na isto stopnjo kakor življenja revnih de- lavcev in farmerjev in to bi bilo demokratično.

Ameriški burbonci, ki na vse načine speku- lirajo, kako bi ohranili pri življenju svoj stari dobičkaraki red pod svetlo haljo demokracije, stopajo iz ene absurdnosti v drugo; ono, kar oni smatrajo za demokracijo, je ekonomski in- dividualizem, ki pa še komaj diha, dočim eko- nomsko demokracijo istovetijo z — ruskim ko- munizmom, ki je le državni kapitalizem in na- daljevanje meznega izkoriščanja pod drugim imenom.

Člani federalnega delavskega odbora. Od leve proti desni: E. S. Smith, J. W. Madden in D. W. Smith.

SIGRID UNDET:

JENNY

ROMAN

Poslovenil Fran Albrecht

Tistikrat — pogledal je k tlom — "se še nisem bil dotaknil ženske. — Bilo me je strah zaradi razmer doma. — V sanjah in domišljajah pa sem doživljal včasih pravi pekli — a najmočnejši je bil zmerom strah — Oh, zdaj mi je devetindvajset let. In ničesar lepega in srečnega še nisem doživel — razen tiste kratkotrajne pomladi s teboj. Kaj res ne razumeš, da se nisem mogel nikoli odreči misli nate? Ne razumeš, kako te ljubim — edino srečo, ki sem jo okusil kdaj? Saj ne morem živeti brez tebe — zdaj ne več —"

Ona se je vsa trepetajoča dvignila in tudi on je vstal. Nehote se je umaknila nekaj korakov.

"Helge — bil je že nekdo drugi."

On je stal pri miru in jo gledal.

"Tako — bil je že nekdo drugi. Lahko bi bil jaz — pa je bil nekdo drugi. Ali, jaz te hočem, ker si mi vse drugo mar! Zdaj te hočem imeti, kaj si mi obljubila nekoč —"

Ko se je vsa prestrašena poskusila izmuzniti mimo njega, jo je on siloma potegnil nase.

Trajalo je nekaj časa, preden se je dobro zavedela, da jo poljublja na usta. Zdelo se ji je, da se brani, pa mu je skoraj brez odpora obeležala v objemu.

Hotela je reči, da ne sme. Hotela je povedati, kdo je bil oni drugi. Vendar pa ni mogla, ker bi morala povedati potem, da je imela otroka. In v trenutku, ko je pomislila na fantka, je začutila, da ji ga ni moči imenovati — sredi te borbe. Svoje dete je morala obvarovati propasti, ki prihaja zdaj, kakor je vedela. In ta misel se ji je zdelala kakor nežno milovanje mrtvega malčka, ki jo je prešinilo s toploto in ji dobro delo — tako da se je njeno telo za trenutek omečalo in popustilo v njegovih rokah.

"Moja si — moja si, Jenny — si, si, si," je šepetal Helge nad njo.

Za trenutek ji je pogledal v obraz. Tedaj se mu je iztrgala in stekla proti vratom. V istem trenutku je na ves glas poklicala Gunnarja.

On je skočil za njo in jo potegnil nazaj:

"On te ne bo dobil — ti si moja, si —"

Nato sta se brez besed borila pri vratih. Jenny je bilo, kakor da vse zavira od tega, ali ji bo moči odpreti vrata in priti v Gunnarjevo sobo. Ko pa je nato začutila Helgejevo telo ob svojem, bolj vroče in čvrsto nego njeno, kakor se je je krepko oklepal z rokami in s koleni, tedaj ji je bilo, da naj bo tako, da se mu mora vdati. In se mu je prostovoljno vrgla v objem.

V mraku, ko se je oblačil, je vsak čas pristopil k njeni postelji in jo poljubil:

"Ti, čudovita! Kako krasna si, Jenny — Zdaj si moja. Vse bo spet dobro, jeli? O, kako te ljubim —! — Ali si trudna? Zdaj boš spala in jaz pojdem. Jutri dopoldne pa pridem spet k tebi —. Sladko spavaj, zlata, ljubljena moja Jenny. Ali si tako trudna?"

"Da, jako trudna, Helge." Ležala je tam s polzaprtimi očmi in gledala v blede jutranje svit, ki ga je spustil on v sobo skozi oknice. Nato jo je poljubil. Obšel si je plašč in stal tam s klobukom v rokah. Se enkrat se je spustil na kolena pred njeno posteljo ter ovil svoje roke okrog njenih ram:

"Lepo zahvaljena za to noč, Jenny. Se spominjaš, da sem ti rekel prav to tisto prvo jutro v Rimu, tam zunaj na Aventinu? Se spominjaš?"

Jenny je priklimala, zakopana v blazino.

"Sladko spavaj. Daj mi še en poljub — tako, lahko noč zdaj, zlata moja Jenny!"

Pri vratih se je ustavil:

"Je treba ključa — za večna vrata? Ali pa so izmed tistih starinskih s ključko znotraj?"

"Čisto navadna so," je rekla, "znotraj jih lahko odpreš brez ključa —"

Obeležala je v postelji z zaprtimi očmi. A videla je svoje telo, kakor je ležalo pod odejo, belo, nogo in krasno, stvar, ki jo je vrgla od sebe, kakor je danes popoldne svojo umazano rokavico zalučala stran. Ni bilo več njeno. Zdajci ji je drget stresel vse telo. Zaslišala je, kako je prihajal Heggen po stopnicah, počasi, ališala, kako je odprl vrata v svojo sobo. V sobi je nekaj časa hodil sem ter tja in odšel nato spet ven, po stopnicah na tleh. Zdaj je ališala njegove nagle korake nad svojo glavo — sem in tja.

Najpopolnejša žena

Nekje v Orientu je živel star, bogat knez, ki je imel velik vpliv na podanike, nabit po vse kladnice in sina, zrelega za ženitev.

"Isam," je rekel nekega dne, "pojdi in poišči si življenjsko družico, toda ne tu, v svoji domovini, temveč tam, kjer zahaja solnce, kajti ališal sem, da so one žene najpopolnejše, to se pravi, prikupne, zveste, in kar je posebno važno: pametne. Vzeml si služabnika naj te čuva ko punčico svojega očesa, ogibaj se nevarnosti zapada in priporoči se boginji Anni, preden kreneš na pot."

Bila je prepričana, da vse ve. Pa to ni naravno niti najmanjšega vtisa na njene trudne možgane. Nobene bolečine ni več čutila. Bilo ji je, kakor da se mora dozdevati njemu vse prav tako samoumevno in neizogibno, kakor nji sami.

Kar je nameravala, ni bila njena prosta odločitev. Moralo se je zgoditi, kakor se je zgodilo ono drugo — kot neizogibna posledica tega, da je sinoči odprla Helgeju vrata.

Jenny je iztegnila eno nogo izpod odeje — jo leže opazovala kakor neko tujo stvar, ki ni njena last. Bila je lepa. Upognila jo je, tako da se ji je napela nart. Lepa je bila, bela in z modrimi žilami, z rahlo rdečico na peti in na prstih.

Bila je tako trudna. Ta utrujenost je dobro dela. Kakor da je imela bolečine, ki so zdaj prešle. Ko je bil on pri nji, je imela en sam občutek, kakor da jo nekaj peha v temo in da pada, pada. Bila je prava nasmeh, ginita tako, dati se brez lastne volje gnati iz življenja in toniti tja dol, na dno, kjer je vse tiho. Temno se je zavedala, da je vračala njegovo ljubovanje, se prižemala k njemu. — Zdaj pa je bila trudna in vse, kar ji je bilo še napraviti, je delala mehanično.

Vstala je in se oblekla. Ko si je nadela nogavice, živček in spodnje krilo, si je nataknila na noge par čevljev zlatokrilčkove barve, ki jih je nosila doma. Umila se je ter si pred zrcalom visoko počesala svoje razpuščene lase, ne vedoč, da gleda svoj lastni obraz.

Nato je stopila k mizici, kjer je ležalo njeno slikarsko orodje. Pobrskala je po škatli med svojimi radirnimi pripravami. Na spaj špičasti, trioglati strugalnik je morala misliti nocoj ponoči. Poprej si ga je pogosto napol igranje se nastavljal na žile na rokah.

Vzela ga je iz škatle in ga ogledovala, ga otipavala s prsti. Nato ga je položila nazaj in vzela iz škatle žepni nož. Kupila ga je nekoč v Parizu — imel je sveder in mačka ter več klin. Ena je bila kratka, špičasta in široka, to je odprla.

Nato je šla nazaj in sedla na posteljo. Blazino si je dela na rob nočne omarice — nanjo je oprla levo in prerezala žilo.

Visoko je briznil curek krvi, brizgaljaj je oškropil majhno akvarelno sliko, ki jo je imela obešeno na steni nad posteljo. Ko je videla to, je odrinila roko. Zleknila se je — si nehoti z rokami sezula čevlje ter popolnoma legla v posteljo. Ko je videla, kako je brizgala kri, je skrla ranjeno roko pod odejo.

Nobene misli ni imela in nič strahu, čutila je samo, da se je predala temu, kar je bilo neizogibno. — Bolečina sama, ko se je urezala, ni bila huda — bila je jarka in jasna, kakor osredotočena na eno mesto.

Cez nekaj časa pa jo je prešinil neznan, čuden občutek — strah, ki je rasteel in rastel. Ne bojazen pred nečim — občutek sam je bila neka zagonetna groza pri srcu — kakor da jo kdo davi. Odprla je oči — mimo pogledov pa so ji zaplesale črne cune. Zastajal ji je dih — soba je padala nanjo z vseh strani. Omahnila je iz postelje, se opotekla proti vratom in kakor slepa odtaivala po atipicah proti stregi, dokler se ni zgrudila na vrhnji stopnici —.

Helge je srečal Gunnarja Heggena prav tedaj, ko je stopil skozi večna vrata. Spogledala sta se, ko sta prišla vsak za svoj klobuk. Nato sta šla drug mimo drugega — brez besede.

To srečanje pa je streznilo Helgeja. Po opoju noči se je njegovo razpoloženje na mah spremenilo. Kar je doživel, se mu je zdajci zdelo nekaj tako neverjetnega, nepojmljivega in neznanskega.

To srečanje ž njo, o katerem je sanjal vsa ta leta. Ona, ki je sanjal o nji, malone sploh ni ničesar govorila, sedela je tam molče in mrzlo, nato pa se mu iznenada vrgla v objem. Divje in blazno, a brez besed. Mahoma se je domislil zdaj, da ni ničesar rekla, ničesar odgovarjala vsem njegovim zaljubljenim besedam nocoj.

Tuja, grozotna ženska. Je bila to — njegova Jenny? Kakor bi trenil, ga je prešinilo, da nikoli ni bila.

Helge je hodil in hodil po jutranje tihih cestah, po Corsu sem in tja.

(Dalje prihodnjic.)

Naša dva prijatelja sta jo brž odkurila.

"Ta žena je zelo prikupna, morda tudi zvesta, ampak pametna — se mi ne zdi, ker udriha po svojih častilcih," je rekel Isam.

Zasla sta v nepregledne stepe brez živega bitja; kjer sta se izčrpala zgrudila. Toda boginja Anina je bila z njima. Poslala je silen snežni vihar, ki ju je zgrabil in odnesel daleč proč od neprijazne dežele, ter ju spustil na majhnem otočku, ki je imel obliko rabe. Tu sta si najela ladjo in odjadrala proti jugu. Kmalu sta zagledala široko posestvo; ki se je raztezalo čez dva otoka. Sredi nasadov je stal ogromen

grad. Ko sta vstopila, ju je sprejel resen možakar v smečni obleki in ju javil pri svojem predstojniku, ki je bil nekakšen glavni var vseh slug. Nato sta se morala predstaviti ceremoniarju, ki si je nadel lasuljo in obesil tri verige okoli vratu. Toda preden sta smela stopiti pred obličje Njene Visokosti mrs. Albion, je še višji tajnik pogledal, ali ima Isam res modro kri v žilah. Končno sta Isam in Safir prestopila prag zasebnih prostorov visokorodne dame, ki je ravnokar igrala bridge s svojimi dvorjanicami.

"Milady," je rekel tajnik in ji predstavil oba romarja. Tedaj pa se je krasotica razvnela.

"Lepi Isam," je dejala, "že vso večnost reflektiram nate, ampak nikdar se še ni mojim ljudem posrečilo pridobiti naklonenosti tvojeja ljudstva. Zdaj nameravam spustiti k vam nekaj svojih ladij, letal in par stotnih vojakov, da bodo izkazali moje spoštovanje imetju tvojeja častitljivega očeta. Le poglej svoje sosedo, kako složno združeni žive pod našim prevrženim pokroviteljstvom, kaj ne, Salomon?" Grozeče sladko je pogledala malega semita, ki je presteval in zapisoval njen bučlet. Preden je ta mogel odpreti usta, sta naša prijatelja že korakala proti svoji ladji.

"Preveč zvesta, premalo prikupna, a najmanj pametna," se je glasila sodbda mladega kneza in njegov služabnik mu je pritrjevalno pokimal.

Lahen vetrni ju je gnal proti jugu in nekega dne sta se zadržala v Biskajskem zalivu. Ko sta nekaj časa romala, sta opazila, da je dežela upustošena. Ponekod se je še kadilo iz razvalin, povsod so se kazali sledovi šele pred kratkim prestanega boja.

Nenadoma sta začula vik in krik. Radovedno sta pospešila korak in res kmalu postala prič zanimivega prizora: Dve ženski sta se podili v krogu vnetih gledalcev. Ena je imela čudovito sličnost s krasotico, ki je tolkla svoje obočevalce po glavi, v eni roki je vihtela puško, v drugi pa dragoceno sliko, ki jo je uporabljal kot ščit. Druga izmed obeh Amazonk ji je skušala iztrgati obe reči in jo je neusmiljeno podila pred seboj. Gledalci so navdušeno vzdihovali, včasih je tudi eden izmed njih skušal posredovati, toda takoj mu je kdo pomolil "Pakt nevmešavanja" pod nos, da bi sam lahko čim dalje časa užival zanimivo borbo.

Toda kmalu je zasledovanka vrgla svoje rekvizite sovražnici pred noge in se vsa upehana zavlekla k svoji sosedki čez Pireneje.

Zmagoslavno je gledala druga dama okoli sebe in ponosno sprejemala ovacije. Isam jo je kritično ogledoval: "Prikupna je še kolikor toliko," je rekel Safiru, "lahko je tudi čisto pametna, ampak o njeni zvestobi — dvomim."

In spet sta se odpravila dalje. Prestopila sta Pireneje in šla za krvavimi sledovi begunko. Našla sta jo v materinskem objemu mademoiselle Marianne, ki se je z njo vred jokala nad tolikšno krivico. Da bi revico potolažila, je postavila pred njo cel zaboj draguljev in zlatnikov, toda solze niso hotele prenehati in mille Marianne je imela toliko dela, ko jih je brisala, da niti ni opazila tatinskih pratov, ki so se v kratkih presledkih iztegnili iz njene hrbe in zagrabili v sredjo zakladov. Isam je bil vljuden, opozoril je dražestno gospodično na rop njenih dragocenosti. Z eno roko je segla za svoj hrbet in privlekla na dan mršavega človeka z dolgim nosom in ogromnimi uhlji.

"Ze spet Isak!" je ogorčeno zaklicala. "Zdaj mi je pa dosti. Ven s teboj! Toda počakaj, koliko si pa vzel? Tu imaš polovico, pa v bodoče drugim kradi, ne svoji dobrotnici!"

Naša popotnika sta se presečenca spogledala. Safir je zmaljal z glavo in odprl svojemu gospodu vrata. Ko sta bila zopet zunaj, je Isam žalostno rekel: "Doselej sva zaman potovala, nikjer nisva našla najpopolnejše ženske. Ali ne bi bilo bolje, da se vrneva?"

Toda modri Safir je odkimal. "Nisva še obiskala vseh dežel, morda naju čaka biser vseh žen. Pojdva dalje!"

In sta nadaljevala svojo pot. Romala sta vzdolž azurno modrega morja, prekoračila gore, potovala čez rodovitne kampanje, dokler nista prišla do ogromnega mesta. Opazila sta, da je

mного stavb le še napol stalo, povsod je bilo polno razvalin, vse že poraslo z visoko travo. Vprašala sta starega možička, ki je stikal med polomljenimi stebri, kaj in kako. "O, gospod," je odgovoril, "bog zna, ali ni Enej ob ustanovitvi mesta ustanovil te hiše, ki je tu v razvalinah, tamle je mogoče Cicero držal enega svojih duhovitih govorov. V onem mračnem kotu so morda pomagali Cezarja Borgia umorili enega njegovih neprijateljev. Dokazati vama hočem, da je Cezar tu, na tem mestu, opazoval solčni zahod in sanjal o velikem imperiju, ki ga imamo danes."

Spoštljivo sta Isam in Safir poslušala sivolaso modrost, in ko je učenjak za kratek hip prekinil svoj govor, ga je mladi knez prosil, da bi oba vpeljal pri visoki signorini. Ko so vsi trije prišli do njenega dvora, so silšali obupno ječanje in videli štiri mlečnozobe mladeniče, ki so neusmiljeno pretepali starega Afrikanca v zamazanem belem ogrinjalu s črno brado, ki jih je jokaje rotli, naj ga izpuste. Ko sta popotnika vstopila v salon južnjaške lepote, je baš sedela za mizo ter pisala pisma, polna plamtečega prijateljstva, na vse strani sveta. Odložila je pero ter z ognjevitim pogledom ošinila Isama. Kakšna krasota, si je ta mislil in srce mu je vztrepetalo. Lepa Signorina ga je povabila na večerjo in po drugi jedi je že uvela Isama v svoje mreže. Safir je kmalu spoznal, da hoče z zvijačo doseči isto kot Miss Albion.

V pijačo je nasul spalnega praška, in ko je vse trdno spalo, je na ramah odnesel mladega kneza iz mesta. Ko se je Isam s težko glavo zbudil, mu je njegove zvesti služabnik razložil, v kakšni nevarnosti je bil. Iz hvalčnosti mu je Isam obljubil najlepšega konja, ko se vrne v domovino.

Pot ju je privedla mimo ljubke, toda dolgočasne Helvice proti severu, pred prag visokorodne Brunhilde. Safir si je na tihem želel, da bi končno našla najpopolnejšo ženo, kajti njegovo srce je hrepenelo po ljubi Sani, ki je v daljni domovini s težkim srcem čakala njegove vrnitve.

Velika, ponosna hiša gospe Brunhilde je bila čudovito urejena. Povsod jeklo, pločevina, steklo, vse se je lesketalo in bliskalo. V ogromni garaži sta opazila tank, ki je čakal na zasebne sprehode svoje gospodariče. Po stenah hiše so bile fantastične slikarije, vse je kazalo na razkošje. Pred okni je stala nepregledna množica, ki je navdušeno iztegovala roke in tuleč ponavljala iste besede ko ogromni robot.

Tedaj je naša prijatelja zagledal debelušast gospod, ki se je kot otrok poigraval s palčko in se dobrodušno smejal, ko so se zagugali zlati cekinčki na njegovih prsih. Vprašal je, česa želite. Avdienco? Moment! Izginil je in se čez nekaj časa vrnil v novi opravi, zadovoljno se smehljajoč samemu sebi. Preden sta prestopila prag najsvetlejšega, sta se morala podvreči podrobnim krvni preiskavi. Ko so zdravniki in kemiki ugotovili najčistejši arijski kri — razen ene semitske, ki jo imamo vsi od Eve — sta smela pred presvitlo obličje.

Ko jo je Safir zagledal, se je obupan sesedel. Zopet nič! O prelepa roža Sana, kako si daleč!

Visoka gospa ju je prijazno, toda nezaupljivo sprejela. Prav za prav ni mnogo govorila, to je opravil majhen, suhljat možiček, ki ni pustil nikomur do besede. Venomer se je vtičal v pogovor, dokler ga ni gospa vljudno prosila, da se za nekoliko časa odstrani. Uzljen je odšel in se spravil na delo, da zvečer sestavi svoj govor.

Isam je gospej ponudil nekaj sadežev iz svoje domovine in takoj se je zbudilo njeno zanimanje za to daljno deželo. Safir pa je budno pazil, da se ne bi zgodilo kaj hudega.

"Pri nas so ogromne strupene kače," je rekel in Isam ga je hvalježno pogledal, kajti smrtno se je dolgočasil poleg te mrzle, nelepe ženske.

Gospa se je skušala nasmehljati. "Kako zanimivo! In mi tak zelo potrebujemo te živali za naše serume!"

Safir se je ugriznil v ustnico. "Vsaako leto so velikanske poplave," je dejal.

"Oh, gotovo je v vaših rekah mnogo zlata," je navdušeno od-

Žena in hči pozdravljata Hermana Leopoldija, dunajskega posla, ki je prebil devet mesecev v nacijskem koncentracijskem taborišču, ob prihodu v New York.

vrnila, "to bi nam olajšalo pridobivanje."

"Toda pri nas so strahoviti ljudje," je nejevoljno izbruhnil Safir. "Sami roparji!"

Gospa je nedolžno pogledala. "Tega sem že vajena. Toda mi že znamo postopati s takim ljudmi. Ravnokar sem kaznovala neko malo ošabnico, ki se je šopirila proti nam. — Oh, koliko časa že nisem jedla sladkih datljev!"

Isama je mrzlo spreletelo, ko pa je videl neusmiljeno preračunljivost hladnokrvne skupulje, se je brž poslovil.

Brez najpopolnejše žene sta se po najkrajšem potu vrnila v domovino. Kako zlato se jima je zdelo domače sonce! Kako modro domače nebo!

"O, sladka domača zemlja," je zasepetal Isam.

Ko sta se bližala očetovemu gradu, sta srečala kmečko dekle, ki je vodilo osla, težko natovljenega s sadeži. Žival je komaj stopala pod bremenom in nenadoma klecnila. V hipni odločitvi je mladenka stresla polovico tovara v obcestni jarek.

"Zakaj si to storila?" je vprašal Isam in občudoval ljubkost njenih kretenj. "Ali ti ni žal za lepim denarjem, ki si ga izgubila s to lahkomišelnostjo?"

"Bolje je, da izgubim polovico tovara kakor vse skupaj. Če mi žival med potjo pade in noče več vstati — kakor veste, so vsi osli tmrasti in ne poslušajo pametne roke, ki jih vodi," je odgovorila deklica, in grem v mesto po pomoč, mi medtem lopovi oboje ukradejo. Zato je vendar bolje, preboleti malo izgubo."

"Bogme, ta je pametna," je rekel Isam.

"In prikupna," je dodal Safir. "Ali si zaročena?" je vprašal mladi knez.

Dekle je zardelo.

"Ne." Tise je pristavila: "Nikoli se ne bom omožila."

Isam je bil razočaran.

"Zakaj ne?"

Še niže je sklonila glavo.

"Ker ljubim nekoga, ki je za me nedosegljiv. Moje srce bo

vedno ostalo zvesto le Isamu mlademu knezu.

Ganjen od tolike ljubezni zvestobe je Isam odgnal obraz, da ga je lahko spoznal in jo vprašal, ali hoče vedno stati ob njegovi strani. Lepa munda od sreče ni mogla sprejeti. Mladi knez jo je dvignil sebi na konja in jo privedel pred svojega očeta.

"Presvetli oče," je rekel, "potoval sem pol sveta, videl sem prikupne, pametne, zveste ženske, naučil sem se spoznavati ljudi in zato sem se vrnil k najpopolnejši ženi. Pač, nisem jo tu, v svoji domovini," je lepa Aminda, najpikupnejša, najzvestejša in najpametnejša vseh žena na svetu."

Po teh besedah je stari knez oba objel in ju blagoslovil, priporočil bogu Mitu. Nato rekel:

"Kaj nam je treba tujih na našem vrtu, ki bi se pomohotno razrasle in zamorile naše cvetje? Otroka, ostani vedno zvesta domači zemlji!"

G. J.

Zbdljivo

Bernard Shaw se je vrnila v tovanja po Greiji. Pri neki čerji ga je vprašala njegova sedita pri mizi:

"Ali je res, mojster, da vsaka Grkinja grški nos?"

"Seveda," je odgovoril Shaw zbdljivo, "ali mislite, da Grnje svoje nosove uvažajo?"

Usodno

"Ali si prebral knjigo 'Kaj postanem energičen'?"

"O, seveda."

"Upam, da z uspehom."

"Seveda — toda moja žena je tudi prebrala!"

Razlika

Jože: "Ti, kakšna pa je naša ka med trobento in poprom."

Tone: "Vraga, tega pa ne vem. Kakšna?"

Jože: "Poskusi v oba pišati pa boš videl!"

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto v prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnici. List Prosveta stane za vse enako, za člano ali nečlano \$6.00 na eno leto naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.20 na tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vrzoka, reči, da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveta je vsa lastnina le gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Druž. države in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je \$7.50
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in..... 6.30
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in..... 5.10
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 3.90
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 2.70
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in..... 1.50
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnile: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znifati datum za to vsoto naročnika.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Prilošeno pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. družina \$.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2)..... Čl. družina \$.....

3)..... Čl. družina \$.....

4)..... Čl. družina \$.....

5)..... Čl. družina \$.....

Mesto..... Država.....